

#319 Verlaagde btw-tarieven onder vuur: consument betaalt de prijs!

Op 11 april 2023 heeft staatssecretaris van Financiën Van Rij het rapport 'Evaluatie van het verlaagde btw-tarief' van extern adviesbureau Dialogic aan de Tweede Kamer aangeboden. Volgens Dialogic is het btw-tarief van 9% inefficiënt en duur. Als het kabinet hier gevolg aan geeft en verlaagde tarieven afschaft, betaalt de burger hiervoor de prijs. De ondernemers zullen de hogere btw immers doorbelasten in de prijzen voor hun goederen en diensten.

Verlaagde btw-tarieven zijn bewust en met zorg ingevoerd

Het verlaagde btw-tarief is ingevoerd in 1969 gelijktijdig met de invoering van het huidige btw-stelsel. De btw-tarieven zijn vooral gebaseerd op de Btw-richtlijn uit 2006¹. Op 5 april 2022 is deze richtlijn aangepast² en is bepaald dat verlaagde btw-tarieven alleen worden toegepast om duidelijk omschreven redenen van maatschappelijk of algemeen belang.

Elke lidstaat mag twee verlaagde tarieven hanteren - mits niet lager dan 5% - en daarnaast mag een 'superverlaagd' btw-tarief worden toegepast lager dan 5%. Ook mag een 'nultarief' worden geheven. De Btw-richtlijn bevat een beperkte lijst productcategorieën waarvoor de hiervoor vermelde tarieven mogen gelden. De verlaagde btw-tarieven die in Nederland gelden voldoen hieraan.

Het voornemen van ons kabinet bij aantreding begin 2022 om een btw-nultarief in te voeren voor groente en fruit is ook geheel EU-proof! Tegengas is gegeven door o.a. extern onderzoeksbureau SEO³ die eerder dit jaar oordeelde dat een btw-nultarief voor groente en fruit niet doeltreffend en doelmatig zou zijn.

In Hertoghs Beschouwt⁴ hebben we onze steun juist gegeven aan invoering van een nultarief voor groente en fruit. Kijk alleen maar naar de in de Btw-richtlijn gegeven doelstelling van het maatschappelijk en algemeen belang. Voor de bevordering van de gezondheid van mensen, waaronder met name het tegengaan van overgewicht, is het van belang dat de btw geen drempel vormt. Het dient tevens als signaalfunctie vanuit de overheid. Wij verwijzen ook naar de opinie van Fons Overwater in het FD van 3 april 2023, waarin hij toelicht dat een dergelijke maatregel prima uitvoerbaar is en uit onderzoek blijkt dat de consumptie naar verwachting zal stijgen.

Op 3 juni 2022 kondigde de staatssecretaris van Financiën⁵ in zijn fiscale beleids- en uitvoeringsagenda aan aandacht te willen besteden aan een eenvoudiger en beter uitvoerbaar belastingstelsel. In dat kader wil hij ook de verlaagde tarieven (laten) evalueren en bij een negatief oordeel afschaffen. Adviesbureau Dialogic heeft vervolgens de opdracht gekregen het verlaagde btw-tarief te evalueren.

---

¹ Richtlijn 2006/112, 2006.

² Richtlijn 2022/542, 2006.

³ Eindrapport SEO economisch onderzoek d.d. 29 maart 2023, Een btw-nultarief voor groente en fruit, voor- en nadelen van mogelijke afbakeningsvarianten.

⁴ HB #307 Btw-nultarief voor groente en fruit: ja natuurlijk!

⁵ Brief van de staatssecretaris van Financiën van 3 juni 2022 Fiscale beleids- en uitvoeringsagenda, 2022-000132565.

Rapport 'Evaluatie verlaagde tarief' van externe adviseur Dialogic & Significant

Op 11 april 2023 heeft staatssecretaris van Financiën Van Rij het rapport 'Evaluatie verlaagde btw-tarief' van Dialogic⁶ aangeboden aan de Tweede Kamer. Voor Prinsjesdag komt het kabinet hierop met een inhoudelijke reactie.

Volgens Dialogic is het btw-tarief van 9% inefficiënt in het behalen van de gezette doelen en duur, want dit kost jaarlijks 13,4 miljard euro. Dialogic maakt daarbij wel het voorbehoud dat hun econometrische analyses slechts voor een deel ingezet konden worden en dat geen statistische conclusies kunnen presenteren over de effecten van btw-veranderingen op vraag en werkgelegenheid. Het lukte niet om een geschikte controlegroep te construeren. In het algemeen vinden zij het verlaagde tarief geen doelmatig instrument om de fiscale druk op minder draagkrachtigen te verminderen en om de consumptie van bepaalde goederen te vergroten. Het kwantificeren is volgens hen niet mogelijk.

Conclusies dus die op drijfzand zijn gebaseerd. Het heeft hun voorkeur gerichte subsidies te geven aan producenten en/of consumenten om verbruik van bepaalde goederen te stimuleren. En de fiscale druk op minder draagkrachtigen te verminderen, kan door de IB te verlagen of gerichte toeslagen toe te kennen. Hoor ik hier de suggestie van toeslagen...? Gezien alle slechte ervaringen vinden wij dat al helemaal een slecht plan. Het is volgens Dialogic bovendien te overwegen om te kiezen voor een radicale strategie, namelijk het verlaagde tarief volledig af te schaffen en het normale tarief te verlagen.

Als het kabinet hier gevolg aan geeft en verlaagde tarieven afschaft, zullen de prijzen van die goederen en diensten onmiddellijk stijgen. Want reken er maar op dat de leveranciers hun prijzen zullen verhogen met die extra btw-druk. En kiest de regering voor een radicale strategie dan is het *appeltje-eitje* om eerst het normale tarief naar beneden bij te stellen om na een aantal jaren het normale tarief weer te verhogen. Immers het normale tarief is vanaf 1969 gestegen van 14% naar 21% nu.

Conclusie en slotopmerkingen

Het is opletten geblazen met onze verlaagde btw-tarieven: voor Prinsjesdag komt het kabinet met een inhoudelijke reactie op het rapport van Dialogic. Niet alleen het beloofde nultarief voor groente en fruit staat op de tocht. Donkere wolken nu zelfs boven de meeste verlaagde tarieven als Dialogic haar zin krijgt. Omdat ze duur en inefficiënt zouden zijn.

Ik weet wel wat duur is: de afschaffing van de verlaagde tarieven voor de burger. Forse prijsstijgingen op producten en diensten zijn het gevolg. Goedkoper wellicht voor de overheid, maar duurder voor de burger. Bij compensatie via gerichte subsidies of verlaging van belasting op arbeid moet je vervolgens maar afwachten wat ervan terecht komt. En over toeslagen willen we het al helemaal niet hebben. Goed opletten, heren en dames parlementariërs! Laat de spreekwoordelijke "kaas u niet van uw brood eten".

In het BTW-bulletin van Kluwer verschijnt binnenkort een uitgebreide publicatie van mij over bovenvermeld onderwerp. Ik houd u op de hoogte.

---

⁶ Evaluatie van het verlaagde btw-tarief door Dialogic in opdracht van Ministerie van Financiën en Directie Algemene Fiscale Politiek, 3 april 2023 met input van de begeleidingscommissie bestaande uit medewerkers van diverse Ministeries, publicatienummer 2022.107-2304.